

Referat fra 5. Vandrådsmøde, vandopland 1.5 Randers Fjord

Dato: 11. august 2020 kl. 16:00-19:00.

Sted: Søndermølle Kultur- og Naturcenter, Vinkelvej 40, 8800 Viborg.

Deltagere (13): Niels Toft, Vandløbslauget GST; Hans Østergaard, Bæredygtigt Landbrug; Kim Aarestrup, Danmarks Sportsfisker Forbund; Jan Karnøe, Friluftsrådet; Ole Bøgh Vinther, Birdlife/DOF; John Eistrøm, Gudenåens Ørredfond (GØF); Stig Jensen, Dansk Naturfredningsforening; Anders Ahrenfeldt, Dansk Skovforening; Frede Lundgaard Madsen, Landboforeningen Midtjylland; Erik Revsbech Jensen, Djursland Landboforening; Lone Frandsen, Nørreålav; Karl Christiansen, Uldum Kær Naturlaug; Maria Pilgaard, Landbrug og Fødevarer.

Ikke til stede (6): Repræsentant fra DANVA; repræsentant fra Silkeborg Fiskeriforening; repræsentant fra Dansk Akvakultur; repræsentant fra Landboforeningen Kronjylland; repræsentant fra Langaa Sportsfiskerforening og Gudenåssammenslutningen Lakseprojektet; repræsentant fra Dansk Kano og Kajak Forbund.

Kommuneteknikere (4): Klaus Overgaard Kristensen, Favrskov Kommune; Anders Haugstrup, Viborg Kommune; Morten Fischer Jørgensen, Randers Kommune; Hanne Medum Lærke, Skanderborg Kommune.

Sekretariatet (3): Jørgen Jørgensen, Viborg Kommune (mødeleder); Esben Tarpgaard, Limfjordsrådet; Vibeke Dahlgaard, Viborg Kommune (referent).

Dagsorden

1. Velkomst og siden sidst
2. Godkendelse af dagsorden
3. Godkendelse/tilretning af referat fra 4. Vandrådsmøde 24. juni 2020
4. Godkendelse af de endelige indsatser
5. Behandling af forslag til supplerende indsatser
6. Godkendelse af Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner
7. Behandling og godkendelse af bidrag til Miljøvurdering
8. Tidsplan
9. Eventuelt
10. Aftensmad

1. Velkomst og siden sidst

Jørgen Jørgensen bød velkommen og indledte med at mindes vandrådsmedlem Ole Tikjøb der er død.

Jørgen Jørgensen orienterede dernæst om, at det ikke havde været muligt tidsmæssigt at formulere indsatser i større vandløb som "Øvrige indsatser", hvilket var blevet foreslået på forrige vandrådsmøde.

2. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

3. Godkendelse/tilretning af referat fra 4. Vandrådsmøde 24. juni 2020

Repræsentanten fra Nørreålav ønskede en lettere forståelig tekst i referatet vedrørende de kommentarer, der havde været til Vandrådets overordnede bemærkninger i Bilag 3 på sidste møde. I referatet var det uklart, at kommentarerne i referatet henviste til punkterne i Bilag 3. Sekretariatet klargør teksten.

Repræsentanten fra Nørreålav ønskede derudover, at det skulle fremgå mere klart af teksten, at Nørreålav ikke vil tages til indtægt for beslutninger i tidligere vandplansperioder. Repræsentanten fra Danmarks Sportsfisker forbund tilføjede, at der ikke skulle være noget juridisk der gør, at Vandrådet kan blive taget til indtægt for dette.

Sekretariatet konkluderede, at de ønskede rettelser skulle imødeses, og at referatet fra 4. Vandrådsmøde herefter vil blive lagt på Gudenåkomiteens hjemmeside og sendt ud til vandrådet igen.

4. Godkendelse af de endelige indsatser

Esben Tarpgaard forklarede, at Vandrådet tidligere er blevet præsenteret for udvælgelsen af de endelige indsatser, og at opgaven nu er at godkende indsatserne. Eneste ændringer siden sidst var, at der var blevet skåret lidt for meget ned, og at tre indsatser derfor var taget med igen under endelige indsatser.

Repræsentanten fra Nørreålav bemærkede, at det ville have været rart med en liste over de tilbageværende indsatser i IT-værktøjet. Esben Tarpgaard forklarede, at indsatserne er tilgængelige i IT-værktøjet.

Repræsentanten fra Bæredygtigt Landbrug bemærkede, at IT-værktøjet er svært tilgængeligt for almindelige borgere. Han efterlyste systemer til folket og ikke til myndighederne selv. Det kan godt komme til at opleves som en pseudoproces, og det var for ham uklart, på hvilket grundlag de tre indsatser tilbageværende indsatser var taget med igen. Esben Tarpgaard forklarede, at de tre indsatser er blevet præsenteret for Vandrådet tidligere og på den måde ikke er nye.

Jørgen Jørgensen bemærkede, at han synes Miljøministeriet har lavet et godt IT-værktøj. Det giver god mulighed for at deltage, men det er rigtigt, at det kræver noget af brugeren.

Repræsentanten fra Landbrug og Fødevarer bemærkede, at der er et grundlæggende problem med IT-værktøjet ift. brugervenlighed for almindelige borgere, men at Sekretariatet har gjort et godt stykke arbejde for at hjælpe Vandrådet, det de kunne.

Repræsentanten fra Friluftsrådet bemærkede, at det til en anden gang ville være godt med et hands-on kursus til Vandrådsmedlemmer, der ikke har arbejdet med IT-værktøjet før. Esben Tarpgaard medgav, at man til et af de første vandrådsmøder kunne have afsat mere tid, og at alle vandrådsmedlemmer kunne have taget egen computer med.

Repræsentanten fra Danmarks Naturfredningsforening roste 3. Vandrådsmøde, hvor teknikerne præsenterede indsatser i egne kommuner.

Jørgen Jørgensen bemærkede, at sekretariatet havde noteret Vandrådets synspunkter om IT-værktøjet og tilføjede, at sekretariatet har gjort det så godt de kunne – også ressourcemæssigt.

Esben Tarpgaard tilføjede, at han efter mødet vil skrive en mail til repræsentanten fra Nørreålav med instrukser til IT-værktøjet.

Jørgen Jørgensen konkluderede, at de endelige indsatser er godkendt.

5. Behandling af forslag til supplerende indsatser

Esben Tarpgaard præsenterede de supplerende indsatser. Økonomien er i alt 13.632.316 kr. De supplerende indsatser er indsatser, der ikke penge til nu. De indeholder bl.a. indsatser, vi var nødt til at skære væk. Der er også nogle kommuner, der har skåret indsatser væk på forhånd ift. projekter, de vidste, de ikke fik penge til. Sådanne indsatser er også at finde i de supplerende indsatser.

Repræsentanten fra Landbrug og Fødevarer bemærkede, at det gerne må fremstå klart, at de supplerende indsatser er de kommunale teknikeres forslag og ikke Vandrådets forslag. Flere vandrådsmedlemmer bemærkede, at de supplerende indsatser var svære at tage stilling til og godkende. Jørgen Jørgensen understregede, at Vandrådet ikke skulle tage stilling til de supplerende indsatser. Det er kommunerne, der har foreslået disse og vil blive taget til indtægt for det. Vandrådet har løst opgaven med de endelige indsatser.

Jørgen Jørgensen konkluderede, at Vandrådet er blevet orienteret om de supplerende indsatser.

6. Godkendelse af Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner

Repræsentanten fra Danmarks Naturfredningsforening fremlagde oplæg om renseanlæg og spildevandsmængder i Viborg Kommune. Pointen var, at man bør tænke sig om ift. håndtering af regnvand.

Dernæst blev hvert enkelt punkt i Bilag 3 "Godkendelse af Vandrådets overordnede bemærkninger og synspunkter til den videre gennemførelse af tredje generation af vandområdeplaner" gennemgået for at kunne godkendes i sin oprindelige form eller rettes til.

Punkt 1 blev godkendt i sin oprindelige form:

"Det har været en forudsætning for Vandrådets prioritering af de fysiske indsatser i vandløbene, at allerede planlagte indsatser fra vandområdeplan I og II realiseres – evt. ved overførsel til indsatsprogrammet for vandområdeplan III, og at realiseringen finansieres af de tidligere bevillinger og således ikke berører finansieringen af de her prioriterede indsatser i vandområdeplan III."

Punkt 2 blev godkendt i sin oprindelige form:

"I den sammenhæng ønsker Vandrådet at påpege, at der nationalt bør etableres et samlet overblik over status på gennemførelsen af besluttede indsatser, gerne i form af et interaktivt GIS-kort. Vandrådet vil her gerne udtrykke bekymring for om de allerede besluttede indsatser kan realiseres indenfor de vedtagne tidsrammer. Vandrådet mener derfor, at der bør sikres en strammere overordnet styring og koordinering af indsatsen bl.a. i forhold til:

- a) koordinering mellem såvel de involverede statslige styrelser som kommuner.*
- b) overholdelse af de besluttede tidsplaner for realisering, herunder at de involverede statslige styrelser bør have øget fokus på at regelgrundlag og tilskudsordning understøtter, at indsatserne gennemføres hurtigst muligt."*

Punkt 3 blev godkendt i sin oprindelige form:

"Vandrådet vil gerne påpege, at der i forhold til specielt de større vandløb og vandløbssystemernes hovedløb mangler virkemidler, der kan sikre målopfyldelse. Specielt skal der peges på behovet for virkemidler og værktøjer, der inddrager samspillet mellem vandløbsprofilen og ådalen i sin helhed."

Punkt 4 blev godkendt med en fremrykning af ordet "vandaflledning":

"Vandrådet vil her gerne understrege behovet for, at de fysiske indsatser i vandløb ikke behandles løsrevet fra andre væsentlige forhold knyttet til vandløbene. Der bør i langt større udstrækning arbejdes med helhedsplaner for de større vandløb og vandløbssystemer, så der sker en samlet planlægning og prioritering i forhold til biodiversitet, vandaflledning, næringsstofreduktion, CO₂ tilbageholdelse, fysiske forbedringer, klimatilpasning og dyrkningsinteresser".

Punkt 5 blev godkendt i sin oprindelige form:

"Vandrådet ønsker desuden at understrege, at arbejdet med konkrete indsatser for at forbedre de fysiske forhold i vandløbene ikke må skygge for behovet for at løse vandløbenes kemiske problemer som spildevandsudledning i det åbne land, overløb fra rensningsanlæg, miljøfremmede stoffer mv."

Punkt 6 blev godkendt i sin oprindelige form:

"Vandrådet vil gerne understrege vigtigheden af, at berørte lodsejere orienteres omkring udpegning af vandløb med indsatser, der kan berøre deres arealer og nuværende drift forud for tredje planperiode. Inddragelse af lodsejere og orientering omkring eventuelt kommende tiltag bør ske så tidligt som muligt. Når byrådene skal behandle vandrådets kommentarer til kommunernes prioritering af indsatser i vandløbene, bør der efterfølgende udarbejdes en orientering til berørte lodsejere. Det drejer sig om væsentlige indsatser som fx:

- a. Åbning af rørlagte strækninger*
- b. Fjernelse af fysiske spærringer*
- c. Genslyngning af vandløb*
- d. Større projekter med sandfang*
- e. Projekter som får dyrkningsmæssig indflydelse på tilstødende arealer."*

Jørgen Jørgensen konkluderede, at de overordnede bemærkninger og synspunkter blev godkendt af vandrådet.

Repræsentanten fra Friluftsrådet præsenterede et forslag til en ekstra overordnet bemærkning:

"Vandrådet skal endnu engang opfordre Miljø- og Fødevarerministeren til at tage initiativ til at sikre fri passage og kontinuitet for vandrende dyr, både opstrøms og nedstrøms i Gudenåen ved Tangeværket, idet dette er forudsætningen for opnåelse af god miljøtilstand i vandløbene mellem Silkeborg og nedstrøms Tange Sø."

Repræsentanten fra Friluftsrådet forklarede, at det i udtalelsen ikke præciseres, hvordan initiativet skal se ud. Repræsentanterne fra Uldum Kær Naturlaug, Dansk Skovforening og Nørreålav ønskede ikke skrive under på dette. Repræsentanten fra Landbrug og Fødevarer bemærkede, at det er for følsomt et emne, som Vandrådet ikke kan blive enige om på sidste møde, samt at det ikke er realistisk at samles om en fælles udtalelse. Repræsentanterne fra Gudenåens Ørredfond og Danmarks Naturfredningsforening støttede om forslaget til Friluftsrådets forslag til en ekstra udtalelse. Repræsentanten fra Landboforeningen Midtjylland bemærkede, at han forstod udfordringen, men at Landboforeningen havde som princip hverken at være for eller imod.

Jørgen Jørgensen forklarede, at siden Vandrådet ikke kunne blive enige, var der mulighed for en mindretalsudtalelse. Repræsentanterne fra Friluftrådet og Gudenåens Ørredfond bemærkede, at de ville være kede af mindretalsudtalelse, hvis Vandrådet skal tages alvorligt.

Jørgen Jørgensen konkluderede, at udtalelsen hverken fremsættes som en fælles- eller mindretalsudtalelse.

7. Behandling og godkendelse af bidrag til Miljøvurdering

Esben Tarpgaard fremlagde bidrag til særlig Miljøvurdering og forklarede, at sekretariatet er pålagt at bidrage til en sådan. I teksten under skemaet var der enighed om i Vandrådet, at det skal fremgå tydeligt, at det er kommunernes teknikere, der har indmeldt supplerende indsatser.

Repræsentanten fra Nørreålav bemærkede, at hun vil sende formulering omkring inddragelse af lodsejere, som Esben Tarpgaard vil tilføje under punktet "Indvirkning på befolkning og menneskers sundhed".

Jørgen Jørgensen bekræftede, at vandmøller er dækket ind under kulturmiljø.

Repræsentanten fra Landbrug og Fødevarer præciserede, at bidraget er myndighedens rapport og ikke vandrådets.

Jørgen Jørgensen konkluderede, at vandrådet ud over bidraget fra Nørreålav ikke havde bemærkninger til bidraget til miljøvurdering.

8. Tidsplan

Jørgen Jørgensen opsummerede, at dette var sidste møde, og at Vandrådet får referat ud til godkendelse, hvilket Vandrådet skal give skriftlig tilbagemelding på. Det vil blive forelagt i alle kommuner til politisk behandling. Håbet er, at Byrådene vil tilslutte sig det tilsendte, fordi det kommer enstemmigt fra vandrådet. Herefter får Vandrådet mulighed for at kommentere skriftligt på det. Til sidst er der frist til Miljø- og Fødevareministeriet d. 22. november 2020.

9. Eventuelt

Ingen bemærkninger.

10. Aftensmad

Ingen bemærkninger.